

פה זה לא רוסיה!?

לגשות ואזרחות בחברות בטלטה בין רוסיה לישראל

המעורר. נבקש להשתמש בהשוואה זו לשם חשיבה ביקורתית על החוויה האזרחית בשני המקומות האלה ועל חוויית מצב המלחמה בעולם בימינו בכלל. נבחן תפיסות ומשמעויות פוליטיות עכשוויות המתהוות בזמן של טלטה, ונעקוב אחרי הרפרטוארים התרבותיים שבאמצעותם אזרחים מסבירים לעצמם ולאחרים את יחסיהם (הקיימים והמדומיינים) עם המשטר, המקום, העם והמדינה. לרגשות יש תפקיד מרכזי בפרשנות של יחסים אלו, מכיוון שבשתי החברות הם חלק מהאתוס והזהות הלאומית, ושני המשטרים מבססים בעשורים האחרונים – כל אחד בסגנונו – תרבות רגשית פסיכולוגית חדשה. יתר על כן, בפוליטיקה פופוליסטית לאומית בהיקף גלובלי, וברוסיה ובישראל בפרט, רגשות ממלאים תפקיד בנרטיב שבו תפנית פוליטית שמרנית ולאומנית מוצגת כתגובה לאיום קיומי. המלחמה המתקיימת בשתי החברות, אם ביוזמתן אם במעורבותן, ואשר מתורגמת להתלכדות ולהתפרקות חברתית, תורמת גם היא למרכזיותם של הרגשות הפומביים בחוויה האזרחית הפוליטית – הן זו ההגמונית והנורמטיבית הן זו המתנגדת והדיסידנטית.

אנחנו מזמינים חוקרים וות ואינטלקטואלים. ות להציע נושא למאמר אקדמי או מסה חופשית שיתרמו לפיתוח החשיבה ההשוואתית על החוויה האזרחית הרגשית ברוסיה, בישראל וביניהן. הטקסט יכול לכלול דיון אמפירי או תיאוריטי במסגרת השוואתית או לעסוק בסוגיה שרלוונטית להשוואה ולהתייחס רק לצד לאומי אחד שלה.

עד לפני שנים אחדות, השוואות בין תהליכים פוליטיים ואזרחיים המתרחשים בישראל וברוסיה נתפסו כהגזמה מגמתית וגררו תגובות גיחוך או הרמת גבה: "אחרי הכול, פה זה לא רוסיה!". בשנתיים האחרונות, המבט והמבע המצליבים את המתרחש בשתי החברות כבר מצויים בכל מקום. הפלישה הרוסית לאוקראינה בפברואר 2022 הולידה ניסיונות להבנה השוואתית של פרויקטים לאומיים של שליטה, השתלטות וכיבוש. בתקופת המחאה נגד הרפורמה המשפטית, המהלכים הפוליטיים של הממשל בישראל הוקבלו לאלה של מדינות מזרח-אירופיות, שסימנו נסיגה מן הסדר הדמוקרטי, והמקרה הרוסי סימן תחנת קצה בדרך לדיקטטורה. מאז אוקטובר 2023 שתי החברות מצויות במלחמות נמשכות, עקובות מדם, שכרוכות בהידוק משטר הפיקוח לסוגיו, שינוי בתרבות המדיה, ומאמצי נורמליזציה של חיי היומיום. גם בשינוי במעמד של אזרחי רוסיה בעולם הוקבלה חווייתם לזאת של ישראלים. ולאחרונה, גם פוליטיקאים ועיתונאים בישראל מנסחים את ההשוואה בין שתי המדינות ועומדים על טיבן של המלחמות שהן מנהלות כאמצעי לשליטה בחברה. מרחב של מחשבה השוואתית זו מתקיים בחדות עבור אנשים הנושאים בחייהם את ההצטלבות של שתי חוויית אזרחיות – מהגרים/עולים שהגיעו לישראל מרוסיה בשנים האחרונות.

בעבודה על גיליון מיוחד זה של **תיאוריה וביקורת** אנו מציעות לחדד את המבט ההשוואתי בין שני המרחבים הפוליטיים והחברתיים הללו, שעל אף שונותם הם חולקים כיום גם לא מעט מאפיינים משותפים, הן מתוך הקשר ההיסטורי ביניהם הן מתוך ההווה הפוליטי

המעוניינים. ות לקחת חלק בגיליון המיוחד מתבקשים. ות לשלוח עד יום ראשון, 1 בדצמבר 2024:

- תקציר מורחב של מאמר או מסה. התקציר יכלול כ-500 מילה ויתייחס גם למסגרת ההשוואתית של הגיליון. אפשר להגיש תקציר בעברית, באנגלית או ברוסית.
- ביו קצר של כ-200 מילה ובו אזכור של פרסומים מרכזיים. לאחר בחינת ההצעות נקיים שני מפגשי עבודה על הטקסטים במתכונת מקוונת, ובהם נלווה את תהליך הכתיבה.

אנחנו פונות כאן גם לפעילים. ות, כותבים. ות, אנשי ונשות רוח, אמנים. ות, משוררים. ות, סופרים. ות ועיתונאים. ות אשר נעים ביצירתם בין שתי החברות והתרבויות ויש להם עניין בדיון השוואתי בפרספקטיבה אזרחית, תרבותית ורגשית, ומזמינות אותם. לקחת חלק בכינוס מחקרי ואינטלקטואלי פתוח לציבור שעתיד להתקיים במכון ון ליר בירושלים באפריל 2025.

כתובת לשאלות ולשליחת התקצירים: einata@vanleer.org.il

יש לכתוב בכותרת: הצעה לגיליון "פה זה לא רוסיה!?"